

الکتاب

آبونه تبدیلنده آریجه
۵ غروش کوندرملیدر.

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلیرینک
فرانسجه یازلسی رجا اولنور.

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد خاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۴۰۰) آلتی آیلنی
(۲۲۵) ، ممالک اجنیه ایچون
سنه لکی (۴۵۰) ، آلتی آیلنی
(۲۵۰) غروشدر.

نسخه سی ۷,۵ غروشدر .
سنه لکی ۵۰ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندنه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسئله موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولماز .

دیگر جهته تأمین ایتسه ولا اقل بر چو جغه باباسی قدر بر علاقه کوسته بیلیمسه متوقفدر .

بابالرینک ، ولیرینک بوشراط آلتده صلاحیتلری نزع ایتک ، عیبا او چو جقلری زده سور و کله چکی دوشونولورمی ؟

بوکی خصوصاً بعض سوءاستعمالات اوله بیلدیکی ویا جهالت تأثیریه کرکی کی دوشونوله مندیکی کورولورسه اونقطه لک اصلاحه معطوف تدابیر آنخا زینه هیچ برشی دینه من . فقط شریعت اسلامیه نك احکامی اوله کلیشی کوزل احتیاساته مستند تبدلانه معروض قیلمق طوغرومیدر ؟

الحاصل بوتون بومسائل برر حکمت ومصلحته مستنددر . شریعت اسلامیه نك هیچ بر حکمی یوقدر که حکمتدن ، مصاحتدن خالی بولمش اولسون . ارکک اولسون ، قادین اولسون ، بوتون مسلمانلر ایچون نجات ، فلاح وسعادت انجق احکام شرعیه به صیم صیق صاریلقدده در .

اشرف ادیب

اوروپا حیات اجتماعی سی

مفیده غربی بر قادینک غایت مهم بیانی

۴

« یوقاریده سرد ایتش اولدینمز سوزلردن آکلادیکنز که بزده حیات زوجیت اوله ظن اولدینی کی بتون شایه لردن آزاده اولمایوب بلکه اکثر احواله اجتنابی غیر قابل بر طاقم فالقارله مزوج بولنقدده در .

ایچمزدده بر طاقم قادینلر کوریورز که بونلر حیات عملیه ده ارککلرله یاری یاری به تقسیم مساعی حققی حائر اولدقلری یوکسک سسله ادعا ، قادینک ارکک ایچون مدار انتفاع اولق غایه سیله یارادیلش اولدینی فکری بتون قوتلریله رد و تقییح ایدیورلر . سویه علم وعرفانلری حیات اجتماعی نك حقایق واسرارینه انفاذ نظر ایده بیللملرینه مساعد اولیان بر طاقم بسیط فکری کسه لک کویا قادینلری حمایه وتشویق مقصدیه اورتیه آتدقلری واهی نظریه لک الک حرارتلی مروجلری بو قادینلر اولورلر .

شوراده قادینک کیفیت خلقتدن ، اولک ارککه هیچده بکزمه من مزاج نوعیسندن ، منظومه عصیسندن بحی بر طرفه براقلم ، او جنس لطیفک اعمال شاقه بی اقتحام ایتکه ، سیاسیات ایله اوغراشمه ، حرب وضرب وامثالی امور معظمه به صبر ومقاومته نه درجه به قدر تحمل ایده بیلله چکی مسئله لری مناقشه به کیریشمیه لمده یالکنز قادینلر حیاتنه عائد مرزمان وهر مملکتده کورمده اولدینمز احوال وحادثاتی قید ایله اکتفا ایدم :

قادین ، هر نه قدر دیلیله خلافتی ادعا ایتسه ده ؛ قلباً بیلیر وتسلیم ایدر که ارککک مدار انتفاعی در .

قادینلره سوریکنز که قاشلرینه جاذبه دار بر شکل ویرمه ، درلودرلو بویالر قوللانمغه ، پاناقلری ، دوداقلری آلق واسطه سیله کلکون ومطرا بر حاله قوبمغه ، آلینلری بیونلری بیاضلاتمغه نه دن مجبوریت حس ایدیورلر ؟ ظریف وشفاف لباسلر کینمک ، قیمتدار مزینات ومجوهرات طاقینمق هوس وابتلای نردن کلور ؟ کوسلری ، کوسلری قوللری آچق ، کورینه جک یرلرینک اوزون اوزادی تواللرله طراوتی تزید ایتک احتیاجی نردن تولد ایدیور ؟ اوسته کیدکلری اثوابک بدن آشاغی قسنمک صیق صیق به بدنلرینه کوره اولمسه ، البسه لرینک آنجق دیز قیقلرینک آلتنه اینه بیلله جک قدر قیسه کسیده سنه او درجه اعتنا ایتلملرینه سبب نه اولور ؟ نه دن باشلری نظر فریب قوردلالرله ، کوسلری کونا کون چیچکلرله دوناتیورلر ؟ بعضاً بو طرز تجملده جانلی ولطیف بر بوکت ظن اوله جق قدر التزام افراط ایدیورلر ؟ سواقه چیه جقلری زمان جانطه لری درلو بویالر ، بودرالرله طولدیرمق ، اللرنده کی مندللری ، صرتلرنده کی کوملکلری عطریات ایله آلوده ایتک ضرورتی نردن الوریور ؟ نه دن بر طرفه کیده جکلری زمان آینه قارشیسندده اوکدن ، آرقادن ، آیاقده ، اوطوردقلری یرده ، نازان وخرامان بر طور ایله ، کاه دوز آدیملرله رفتار ایدرک مختلف وضعیترده انداملری تدقیق وتمشایه قویولورلر وساعتلر کچدیکی حالده آینه نك قارشیسندن کندیاری آلامیورلر ؟ کندیاری بونلر وبونلره مماثل ده بر چوق سؤللر ایراد ایدیکنز . عیبا هب بو شیلری فطرت وجبللرینک سواقه یاقمده اولدقلری سولکدن بشقه بر جواب بوله بیلله جکلرمی ؟

واقعا زوجندن بشقه سنی باشند چیقارمق امل مردودینه خادم اولدق قادینک بویله شیلری یاقمسه ندده هیچ بر باس یوقدر . آنجق بونده کی مقصد بیانچی کسلری حسنه مفتون ایتک ، اونلری دام مکر وتزویرینه دوشورمک اولورسه طبعییدر که قادینلر بو حرکتلریله کندی عقللری کندی بامال ایدرلر ؟ زوجلرینه بو یوزدن ایراث ایده جکلری ضرردن قطع نظر ؟ کندی کندی بونلری رها امکافی اولیان بر کرداب هلاکه آیتش اولورلر .

بک چوق واقعه ده ارککلر بویله مفرط تجملاته مائل اولان قادینلره کوز دیکرک اونلری باشند چیقارمق ، قوجه لرینه قارش اولان وفاکارلق حسلری بحوائتمک ایچون هر درلو وسائله مراجعتدن کری قالمالر . نتیجه ده دامن ناموس وعفتلری لکه دار ایدرک قوجه لریله آره لرنده کی رابطه لری قبرمغه موفق ده اولورلر . احوالک بو طرز جریان محکمه لریمزدده قاری قوجه دعوالرینک منشأ لری ، مفارقتلرک

محکمه لریمز بو یولده اقامه ایدیلن دعوالری بویوک بر اهمیتله نظر دقنه آلیر . طرفینک اقامه ایدم جکری شاهدلری دیکر . اکثریا یوزلری قیزارته حق ، وجدانلری عصیان ایتدیره جک ماهیتده ایراد ایدیلن دلائل و بیناتی نظر اعتباره آلیر .

ایرتسی کون مسئله الکافوق تفرعاًینه واریجه به قدر بتون صفحتایله جرائد یومیه ستونلرینه عکس ایدر . خصمک مناسبات عاشقانه به عائد اللمه ایدم دک بینه مقامنده محکمه به ابراز ایتدیکی اوراق و مکاتیب برر بر غزته ستونلرنده اوقومغه باشلار . بویله جالارک زوج ایله زوجینی نه قدر شنبع و حجاب آور برطرزده طالع تشهر ایدم جکفی ، بر طالعنک شرف و حیثیت ، ناموس و عصمت نامنه نسی وارسه کافه سنی اساسندن محو ایدوب بیتیره جکفی سولمکه بالطبع لزوم یوقدر .

نتیجه محاکمه به کلنجه مهم قاتولیک ایسه اسناد اولنان تهمتک نظر محکمه ده ثبوتی اونی بعدما دیکر بر زوج ویا زوجیه ایله ازدواج حقدن محروم ایدر . پروتستان ایسته اوکا کوره بویله محرومیتلر یوقدر . فقط بونک نه اهمیت اوله بیلیر ؟ نتیجه هراییکی طرف ایچون عینیدر : بوتون رذائلک میدانه دوکیلرک زوج و زوجنک طالع رسوای اولسی ، کاشانه شرف و ناسوسلریک کوچوب کیمسی .

بر ضربیلر طالع رابطه لری حقیقه صیانت ایدم جک ، زوجیت علاقه لریک دوامه دها فضله حریص و اهتمامکار بولم جق ، ایچمزدن برینک ارتکاب ایدم بیله جکی اجتماعی کنشاهلری دها عالیجنابانه صورتده ستره چالیشه جق یکی بر اصول ایجاد و اقامه ایتمکی اوزون اوزادی به دوشوندک . چونکه الیوم موجود اولان طلاق قانونلری او قدر یولسز و مناسبتسزدرکه انسانک بوکا قارشى بیوک بر نفرت واستکرا حس ایتماسی قابل دکلدر . خصوصیه محاکمه ارتکاب فحش تهمق قازانمش اولان بر قان آرتق عمری اولدینی قدر کندینی حریم ازدواجه قبول ایدم جک اصیل و ناموسکار بر آدم بوله بیلیمه سینه امکان قالمیور . طیبی هرکس کندینه ده عینی و فاسزلنی کوسترمه سسندن ، بر دیکرینک ناموس و حیثیت ایتدیردیکی ضربی کندی شرف و ناموس سنده ایتدیرمه سندن بحق اندیشه ایدیور . بری طرفده بر قادیلرده ارککلری بویله بحق اندیشه لره . سوق ایدن بو حاللریمک دیکشمه سنی دها آرتق ایتمیور .

کندیمک آمال نفسانی به مقاومت خصوصنده غایت عاجز و ضعیف بر مخلوق اولدیغمیزی کندیمزده تقدیر ایدیور . بونکله برابر نه چارده که عادات ملیه من اوله فتنه یی موجب محیطلردن اوزاق امین و آوده حیات کچرمه مزی تأمین ایدم جک قابلیتده دکل ، اونک تضمن ایتدیکی فرط سربستی اینلریمیزی بیونلریمزه طولایه رق هر ایسندیکمزه بوله سلوک خصوصنده ییزی ارادتمزه تمامیه صاحب قیلیور . دها

علل و اسبابی تدقیق و تعمیق ایدنلر واضح بر صورتده کورور و آکلارلر . باخصوص که ازدواج قیزک آرتق خلافه منعقد اولمشه ..

بزده تاهلک تجربه و طرفینک یکدیگرک اخلاق و اطواری حقدنه اوزون اوزادی تدقیقات اجرایی اساسنه مبتنی اولدینی یوقاریده سولمکدن صکره « قیزک آرتوسی خلافه » قیدی احتمال که سزجه بادی تعجب اولور . فقط شورایی بیلیمک لازم کلیرکه بو اصول بر قسم محاکمه زده مطرد اولوب قیزک مهری پدیری طرفدن تسویه اولنان یرلرده ایسه اکثریا قیز ، کندینک دکل ، ولایرینک انتخاب ایدم جکی ارککله عقد رابطه ازدواج مجبوریتده در . بویله بر شرطه انقیاد مجبوریتیه تاهل ایدن بر قیزک زوجنه قارشى حاصل ایدم جکی حس صداقت و وفا بالطبع یک محدود اولدینی ایچون بوکی یرلرده زوج ایله زوجیه آرمه سنده منازعات باش کوستیر ، محاکم طلاق و افتراق دعوالریله طولار بوشالیر .

تجربه لریمز بزه کوستیریورکه الیوم بزده کی تربیه اخلاقیه کافی بر درجه به وارمامشدر . بناء علیه نفسلریمک آمال فاسده لریک اوکته کچمک ، اونک بر طاقم هوسسات و امتزاجاته انقیادینه مانع اولمق خصوصنده تربیه اخلاقیه نک حکم و تأثیرینه اعتماد قابل دکلدر . بو جهت بویله اولمله برابر تمایلات نفسانی به مقاومت مسئله سی بزده ده تقدیر و تلقی به کوره تفاوت ایدر . از جمله محرمانه الفت و اختلاط اکثریا فنا نتیجه ل ویردیکی ایچون کوربیورزکه کنج قیزلرمن ممکن اولدینی قدر بوندن اجتناب ایتمکده درلر . بالخاصه قتلکلیمک کیزی و خصوصی اجتماعلر عقد ایتک خصوصنده پروتستانلر قدر ایلری کیتمیورلر . بوکا ، زوجیندن برینک دیکرینی فسخ نکاحی موجب اوله جق بر تهمته اتهام ایتمی قورقوسی مانع اولیور . بو مسئله ده قتلکلیک پروتستانلردن دها زیاده بر حس احتراز بسلمه سی مذهبلری ایجابجه زوجیندن برینک بویله بر تهمته هدف اولمسی نتیجه سی اوله رق وقوعه کله جک طلاق و افتراقدن صکره منمک ایکنجی دفعه ازدواجی حرام اولمسندن نشئت ایتمکده در . وطبیعیدرکه بویله هائل بر درجه به دوشه بیلیمک قورقوسی بعض دفعه لر قادینک بیانیجیلره اولان مناسباتنده حد وقاری تجاوز ایتسه مانع اولمقد در . مع مافیه بو صوری اجتناب اونک قلباً ارککلرم تمایله ، ذوق و سفاقت عالنده ، فاسد دائم فسادک منقاد آمالدر دستورینک محافظه اطراد ایتسه مانع اوله ماز .

مادامکه طلاق مسئله سی موضوع بحث اولدی ؛ شوراده برازده طلاق بزده مرعی اولان اصول اجرایی ایجاباتی اوله رق فصل نتیجه ل ویرمکده اولدیغندن بحثی فائده منزه ایتمیورم .

بزده منحصر آ زوجیندن برینک ارتکاب زنا ایتمی طلاقه سبب تشکیل ایدم بیلیر . زوج ایله زوجدن هریری رفیقی ارتکاب فحش ایتش اولمله اتهام ایدم دک محکمه به سوق حقی حازدرلر .

طوغریسی بزی صوبه فیلائیور، صکرده ایضاً نامقلغمزی تکلیف ایدیور. عادات ملیه نك بو مساعده کارلغی نتیجه سی اوله رق آیانی سورجن بر قادین بالاخره کندی طوپارلا یوب طوغریلدینی زمان نهدن بتون ابواب امیدی یوزینه قارشى مسدود بولیور، بردها حیات فاضله یه قاریشمه سینه خاطرات ماضیه سی ایدی بر مانع تشکیل ایدیور؟ بالذات بن، محکمه لری مزجه قبول و تطبیق ایدیلوب قادینلردن برچو غنك حیاتنده دائمی مشکلات ایچنده صابلاوب قالمه سی انتاج ایدن اصولدن بشقه بر طرز و شکله طاله دعوالرینك تسویه سینه چاره اولوب اولمادیغی دوشوندم. شرق ایشلریله زیاده جه توغل ایتیش، نظر تنقید و تبعی شریقلیرك احوال و عاداتنك نازك نقطه لرینه کوره نفوذ ایتدیرمش اولدیغیم ایچون کتاب اسلام (قرآن) ده بومعضله اجتماعیه نك الك علوی، الك حکیمانه بر طرزده صورت حلی موجود اولدیغی کورمکده مشکلاته تصادف ایتدم. قرآن، زوج ایله زوجیه آره سنده مفارقتی انتاج ایده ییله جك مهمجه بر نزاع تحوٹ ایتدیکی تقدیرده حل دعوی ایچون هر ایکی طرفدن برر حکم تعیینی امر ایدیور. هر حالده مفارقت اساسی قرارلشدیرمق فکر و تمایلندن بك اوزاق اوله رق اسباب نزاعی تدقیقه قویولان بو حکملرک مساعیده حاکم اولان روح، مسئله نك بتون صفحاتی مکتوم طوموق، طاله حیاته تعلق ایدن شتون و اسرار حقنده خارجه رنك ویرمه مکدر. بومحاسبه ضمیمه اوله رق قرآن «ان یریدا اصلاحاً یوفق الله بینهما» آیتله حکمینک تألیف بین اساسی داخلنده ایفای وظیفه ایتدیرینی آرزو ایتدیکنی بیان و اولری اصلاح ذات البینه تشویق ایدیور. خایفه حکیم عمر بن الخطاب (رضی الله عنه) ک بویه بر مسئله ده کی طرز حرکتی نه درجه علوی و شایان امتثالدر: بر طاله دعواسنك حل و تسویه سی ایچون ایکی کشی بی حکم تعیین ایدرک طاله نزدینه کوندرمشدی. عودت ایتدکری زمان نه یابدق لرینی صوردی. یئیلرینی تفریق ایتدک لرینی خبر ویرنجه: «سبحان الله سزی بونک ایچونمی کوندرمشدم؟» دییه رک همان «ان یریدا اصلاحاً یوفق الله بینهما» آیت حکیمه سی اوقومغه باشلادی.

بزم محکمه لره کلام. اولر بوکی دعوالری رؤیت ایدرکن هر هانکی برجنائی، تجاری و امالی دعوانک طرز رؤیتده کی اطرار لاقیدانه لرندن فرقی بر حال و وضعده بولمازلر. زوج و زوجیه ایله کندی آره لرنده نسب و صهریت علاقسی یوقدرکه مرحمت و شفقت حسیله، زوجین آره سنده کی روابط مودت و معاشرتک دوامه طرفداران غیرتیه مجهز اوله رق وظیفه حکمی لرینی ایفایه ساعی اولسونلر. بویه بر اصوله نسبتله اسلامک قبول ایتدیکی اصولک علویت و حکمتی نه درجه ظاهر و باهردر.

بن کندی حسابیه اوله تمفی ایدیورم که برکون طاله دعوالرینك فصل وحسمی خصوصنده بزی غریبلیرده قرآنک وضع ایتدیکی مسلك حکمت و شفقتی قبول ایده لمده بوکونده طامه مسلمینی سائر خصوصلرده اولدیغی کی بو خصوصده چیکنه یوب بکلم. چونکه بو خصوص حقنده اجرا ایتدیکم تدقیقات نتیجه سنده اوکرندم که مسلمانلر عصرلردن بری قرآنک بو اصول تألیف و اصلاحی معطل بر ایشلر، قادینک طلاق مسئله سی بلاقید و شرط ارککک اله قالمش. حیات طاله ده حادث اولان بو انتظام سزلق مناسبات زوجیه ده اوله اذیتلر، ضررلر میدان آله سینه سبب اولمش که خلق طلاق و مفارقت دعوالرینك، ضربه امتثالاً محاکم طرفدن حل و فصلی آرزو ایدیورلر مش. بیلم که، فصل اولیورده بو آدملر قرآنک حضور و سعادت عمومیه یی کافل بونجه سیاسیات طاله اجتماعیه یی احتوا ایدن احکام فاضله سی تدبیر ایدیورلر.

طوغریسی بن حیرت ایدیورم که مسلمانلر مملکتلری مزه کلوب کیدیورلر، هرکون غریزه لریمزک طاله دعوالرینه متعلق نئیرایتدکری بونجه رذائلری، ایکننج حاللری اوقویورلرده بونلردن نه عبرت آلیورلر، نه ده ضرب عالمک بو اصول سقیمه یوزندن نه درجه مضطرب بولدیغی حقنده بر فکر ایدینه بیلیورلر. طوته لم طوغریدن طوغری به فکر حاصل ایتک اللرندن کلیمور. هیچ اولمازسه بو اصولک قادینلق حیاتنده نه الیم فاجمه لر تولید ایتدیکنی، قادینک استقبالی دهانه کی نجایه نامزد بولندیردیغی هیچ اولمازسه بزدن سوروب اوکرنمک ایجاب ایتیمیزی؟

حضار محترمه ا سزی تأمین ایدرم که غریبه جاری اولان بو اصول یوزندن بزم چکدی کمز فلا کتار پک الیم اولدیغی کی بو خصوصده غریبی تقلید هوسنده بولمالری بکلمکده ارلان عاقبتلر حقیقه نجیمدر. صده عودت ایدم. ارککه نسبتله قادینک منزله اجتماعیه سی قوانین طبیعیه طرفندن تعیین و تقریر ایدلمش اولدیغی، برطاقم سفسطه اربابنک مفالطه کارانه ادعالرینه رغماً هر ایکی نوع خلقتک بو منزله طبیعیه نك حدود و ماهیته واقف بولندیغی یوقاریده سویلش ایدک. شوراسی ده علاوه ایدم که، قادین ارککک سرمایه انتفاعدر سوزیله، خیانه ارکک ایچون اشیای ذاتیه، امانت، انعام و مواشی کی شیلرک قیمت و اهمیتی نه ایسه قادینکی ده عیندر، نظریه سی تعقیب ایدن برطاقم جهله نك فکریته تبعیت ایتک ایسته میورز. بو ادعاده بولنانلر جهل محض اربابی اولدق لری کی قبول و تصدیق ایدنلرده نعمت درایتدن محروم، صاف و ساده دل کسه لرده عبارتدر. اعتقاد مزجه ارکک ایچون مدار انتفاع اولان قادین عینی زمانده حیاتک تکالیف سائر سنده، ایپسنده کوتوسنده، کوچنده قولاینده

حقیقتہ غایت علوی وظیفہ لہ مکلف یک مہم بر موجودیت در . واقعا بومہمی بیلمہ مک ، باشی بوش حیوانلردن دون درکہہ اینک در . شوفرک ایله حیوان مشول اولمادیفی حالده وظیفہ انسانیہ سنی بیلمہن ، انکار ایدن مخلوق زمان کلہ جک کہ «و یقول الکافر بالیتی کنت ترابا» منطوق جلیلنجه «کاشکے طوپراق اولمش اولایدمده بو عاقبتہ دوچار اولماییدم» دبیہ عذابدن عذابہ دوشہ جکدر .

اودت هر انسان انسان طوغمش اولق حیثیتله سائر مخلوقات وموجوداتک وظیفہ لریدن آری علوی بروظیفہ ایله ، فطری برفضیت خصیصہ سیلہ مکلف در . انسانک انسانلی آئحق بومثلنزلعمتی بیلمسی ، موجبنجه عامل اولماسیلہ در . مشهور (وولتر) بوفطری فضیلتہ شہہ سی اولانلرہ قارشی «الله» قوشلرہ توك و آلی لہ کورک ویردیکی کبی انسانلرہ ده عقل کلی مبدئی ویرمشدر ، دیپارک آجی بر استہزادہ بولونمشدر .

بز انسانلرہ مخصوص اولان بوفطری فضیلتک ، وظیفہ حسنک علوتی ، قدسیقی حقندہ کورک الک بیوک فلسفہ واجتماعیات علماسنک بیاناتی ، کورک بوبایدہ کی نصوص دینیہ یی آری بر مبحثہ ذکر ایتک اوزرہ براقورق شیمدی بورادہ الحق اتحادہ متعلق بیانات ایله اکتفا ایدہ جکدر .

اخلاقی وظیفہ لر : شخصی وظیفہ لر ، اجتماعی وظیفہ لر ، دینی وظیفہ لر دبیہ تقسیم اولونورلر . اوروبالی لر (دہقارت) دنبری انسانی وظیفہ لر دینی وظیفہ لر دن آیرمغہ جوق جالیشمشلر ، زورلہ واقعی تحریف ایله اوزون زمان اوغراشمشلر ، حالادہ اوغراشمقده درلر . فقط بوتون اخلاقی وظیفہ لرک اللہک امری اولہرق تلقیسیلہ ہیسنی دینی براساسہ ربط ایتک لزومہ قائل اولان عقول سلیمہ صاحب لری ہیچ بر زمان مغلوب ایدہ مشلردر . حقیقی علم وعرفان وصیمی اخلاق و وجدان صاحب لری نہ وقت بومشلہ یی مذاکرہ ایتشلر ایسہ دینہ استناد ایتیمہن ، اللہک امری اولہرق تقدیس وتلقی ایدلمہن اخلاقک کافی درجہ جدی ومتین اولامایہ جفغہ قرار ویرمشلردر .

اوتہ کی صورتلہ دوشونمک یعنی اخلاق احکام وقواعری یالکیز معقولیتدہ آریوب اللہک امری اولہرق تاقی ایتہ مک ہب خرسٹیانیلرک دنیا و آخرت امورینی لزومی وجہ ایله اداره ایدہ بیلہ جک ماہیتدہ اولمامسندن ، باخصوص احکام وادامریفی عقل ایله تألیف ایتک ممکن اولمامسندن ایلری کلیور ایدی . دین جلیل اسلام عقل وحسی تماماً حفظ واحاطہ ایدوب ہر درلو احتیاجات دینیہ ومدنیہ یی حسن اداره یہ کافی ووافی اولدیغندن نام مسلمانجہ تصور وتفہم ایدیلنجه اخلاقک اولنردہ اولدینی وجہلہ آری تلقیسنہ ، اللہک امرلرینک انسانک کندی وجدان وفطرتندن باشقہ بر یردہ آراغسنہ لزوم کورولہ .

اونک شریکیدر . شوقدر وارکہ حیات اجتماعیہ ، احتیاجات عادیه وظائف حیاندہ کی بو مشارکت ایچون برطاقم حدود تعیین ایتمش ، مناطق مخصوصہ وجودہ کتیرمشدر .

عجبا قادینک کورک خانہ سنک ، کورک قوجہ سنک ایشلریلہ مقید اولمش ، چوجق لری امریروب بیوتک ، حسن تربیہ لرینہ اعتنا ایتک ، اولنرہ تلقینات اخلاقیہ دہ بولنق کبی شیلرہ حصر مساعی ایتمش ، ہب بو وظائف معصومہ نک ایفاسنہ ہر حالده ناموس وعفتی قوجہ سنہ قارشی صداقت و وفا کارلنق حسن محافظہ بہ صوک درجہ حریص و اہتمامکار بولنسی کبی نوعی مزیتلرینک اونک حریت واستقلالنہ نہ تأثیری اولہ بیلیر ؟ بردہ قادینک ارکک اندہ حریت وادارہ مسندن محروم ، رأی غیر مسموع براسیر وضعیتدہ بولن دینی اداہیہ صلاحیت ویرہ بیلہ جک اورتہ دہ نہ کبی بر سبب واردر ؟ بویلہ بر تحکم اساس اسلامہ عطف ایدلمک ایستہ نیورسہ ہم او قودیم قرآن «ولہن مثل الذی علیہن بالمعروف» دیبور . بو آیت ام اسلامیہ آرہ سندہ حقوق زوجیت قواعدینی قرارلاشدیرمشکن آرتق دینک قادینہ ناچیز بر متاع ، یاخود مستبد وجبار بر افندینک اندہ عاجز بر اسیر موقی تعیین ایتمش اولدینق ادا ایتک دینہ بر بہتان محض دکلیر ؟

اوت مسلمانلر جہالتلری سیلہ بوقانون علوبنکدہ دیگر بر جوق امثالی کبی احکامی تعطیل ایتمش اولہ بیلیرلر . اوصورتدہ ایسہ قباحت دینہ دکل ، کندیلرینہ مائددر . وبوندن دولای مستحق مؤاخذہ اولان دین دکل ، کندیلیردر .

خلاصہ ہم آکلادیغہ کورہ شریعت اسلامیک قبول وتطبیق ایتمش اولدینی حریت حقوق انسانیہ مدنیہ نک بتون شعباتندہ تصرف مطلق تأمین ایدن بر حریت اساسیدر . بعض نظرلرک متوجہ اولدینی ، استحصالی امرندہ کنج لک باغیروب چاغیردینی ، جہلہ محریینک ترویجہ یلتندیکی حریت غیلہ ایسنہ فسق وفجور ، خیانت خفیہ ، حقوق زوجیتہ عدم وفارذائلنک مولدی اولان بر حریتدر .

اتحاد

علم افہوق و دبیہ نظرندہ

۱

مسلمانلر آراسندہ اتحادلرک چوغالاسی مقاسبتلہ -
«أحسب الانسان ان يترك سدى = انسان اوغلی کندیشنی باشی بوش براقیلیری صانیور ؟»
ہر نہ قدر کندیلرینی باشی بوش ظن ایدنلر جوق وچوغالمقدہ ایسہ لردہ انسان باشی بوش بر مخلوق اولہرق یارادلمش دکلدر . او